

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2009. szeptember 3. napján tartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az emberölés büntette miatt a **vádlt** ellen indított büntetőügyben a **Békés Megyei Bíróság** 2009. március 3. napján kihirdetett **12.B.320/2008/16.** számú ítéletét **m e g v á l t o z t a t j a** az alábbiak szerint:

A vádlott főbüntetését **7 (Hét) évre s ú l y o s í t j a .**

Elrendeli a vádlott **kényszergyógyítását.**

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **h e l y b e n h a g y j a .**

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárás során felmerült 6.760 (Hatezerhétszázhatvan) forint bűnügyi költség megfizetésére az államnak, a Békés Megyei Bírósági Gazdasági Hivatal felhívása szerint.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

Az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségét emberölés büntetében állapította meg. Ezért 6 év börtönre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról. A bűnjelként lefoglalt elkövetési eszköz (1 db késpenge, 1 db műanyag késnyél-darab, 1 db műanyag törött késnyél) lefoglalását megszüntette és megsemmisítését rendelte el. Kötelezte a vádlottat az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést, a vádlott terhére, a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében.

A Békés Megyei Főügyészség a fellebbezés indokolásában az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kiszabott fő- és mellékbüntetés súlyosítását, a vádlott kényszergyógyításának elrendelését és a bűnjel elkobzását indítványozta.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség az ügyész által bejelentett fellebbezést fenntartotta, azt a következőkkel egészítette ki: álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete részben megalapozatlan, mert az elsőfokú bíróság a tárgyaláson a halál oka és körülményei tekintetében csupán az egyik szakértőt hallgatta meg és utóbb sem szerezte be e kérdés vonatkozásában a másik igazságügyi orvosszakértő nyilatkozatát. Ezért az ügyész bizonyítás felvételét, ennek érdekében tárgyalás tartását indítványozta a másik szakértő nyilatkozatának beszerzése végett.

A másodfokú bíróság osztotta az ügyész álláspontját, ezért a Be. 353. § (1) bekezdése alapján bizonyítást rendelt el. **(1. sz. szakértő neve)** igazságügyi orvosszakértő tárgyaláson tett nyilatkozatát megküldte **(2. sz. szakértő neve)** igazságügyi orvosszakértő részére, aki akként nyilatkozott, hogy egyetért szakértő-társa által előadottakkal (Bf. 4. sorszám).

A fellebbezési nyilvános tárgyaláson a vádlott úgy nyilatkozott, hogy a bűnjelként lefoglalt kés a szülei tulajdonában volt.

A felvett bizonyítás eredményeként az ügyész a vádlott terhére bejelentett fellebbezést a bűnjelekre vonatkozó részében nem, egyebekben viszont azonos tartalommal fenntartotta.

Bár a vádlott védője az elsőfokú ítélet ellen nem jelentett be fellebbezést, az ügyész fellebbezésére tett észrevételében vitatta a bűncselekmény minősítését. Arra utalt, hogy az esetlegesen halált okozó testi sértés, erős felindulásban elkövetett emberölés büntettének minősülhet, de a sértetti közrehatásra figyelemmel felvetette a jogos védelem lehetőségét is. A kényszergyógyítás elrendelését a vádlott által eddig előzetes letartóztatásban töltött időre figyelemmel nem tartotta indokoltnak.

A vádlott - egyetértve védőjével - kijelentette, hogy a bűncselekmény elkövetését megbánta.

Az ítélet tábla az ügyész fellebbezését túlnyomórészt alaposnak ítélte.

A másodfokú bíróság a Be. 348. § (1) bekezdése szerint eljárva a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.
Bf.II.176/2009/5.

Ennek során észlelte, hogy eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor a halál oka és körülményei tekintetében orvosszakértői véleményt előterjesztő két orvosszakértő közül a tárgyaláson csak **(1. sz. szakértő neve)** igazságügyi orvosszakértőt hallgatta meg. **(2. sz. szakértő neve)** igazságügyi orvosszakértő a tárgyalásról előzetesen alapos okkal kimentette magát. Az elsőfokú bíróság azonban utóbb sem idézte meg a távolmaradt szakértőt, illetve **(1. sz. szakértő neve)** igazságügyi orvosszakértő tárgyaláson tett nyilatkozatának megküldésével nem hívta fel a szakértőt arra, hogy a szakértő-társa által elmondottakra tegyen észrevételt.

A Be. 101. § (2) bekezdése szerint a halál oka és körülményei vizsgálatánál két szakértőt kell alkalmazni. Ez a rendelkezés a szakértők tárgyaláson történő meghallgatására is vonatkozik. Erre az eljárási szabálysértésre visszavezethetően az elsőfokú bíróság ítélete részben megalapozatlan volt, mert az elsőfokú bíróság a tényállást nem derítette fel [Be. 351. § (2) bekezdés a) pontja].

Ez az eljárási szabálysértés azonban a korábbiakban már írtak szerint a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető volt.

Az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 351. § (2) bekezdés b) és c) pontja alapján is részben megalapozatlan volt, mert az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, illetve a megállapított tényállás ellentétes volt az iratok tartalmával. Ez a megalapozatlanság is kiküszöbölhető volt a másodfokú eljárásban. A Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel az iratok tartalma alapján a másodfokú bíróság a következőkkel egészítette ki, illetőleg helyesbítette az elsőfokú ítélet tényállását:

A vádlott alkoholfüggő, kényszergyógyítása szükséges.

A sértett **(évszám)**-ben született.

Az elkövetés eszközeként lefoglalt konyhakés pengehosszúsága 10,5 cm. Ez a kés a vádlott szülei tulajdonában volt a bűncselekmény elkövetésekor.

Egyebekben az elsőfokú ítélet tényállása hiánytalan, azt az előbb írt kiegészítésekkel, illetőleg helyesbítésekkel a másodfokú bíróság irányadónak tekintette.

A másodfokú bíróság nem értett egyet a védőnek a bűncselekmény minősítését vitató észrevételeivel. Az elsőfokú bíróság a vádlott és a sértett közötti korábbi viszonyra (tettelegesség nélküli szóváltások), a vádlott ellentmondó vallomásaira, majd a helyszíni szemlén tett vallomására és az orvosszakértői véleményre figyelemmel helyes okfejtéssel vetette el, hogy a vádlott jogos védelmi helyzetben cselekedett. Ugyancsak az orvosszakértői vélemény, továbbá a vádlott vallomásai, a helyszíni szemle jegyzőkönyve a bizonyíték arra, hogy a vádlott az élet kioltására irányuló

egyenes szándékkal szúrta meg nevelőapját. Ezt minden kétséget kizáró módon alátámasztják a bűncselekmény tárgyi oldalán jelentkező tényezők is, mint a sérülés helye, a szúrás olyan nagyfokú intenzitása, hogy attól a kés eltörött és a kés nemcsak a nyaki verőereket metszette át, hanem a garatot is megnyitva a gerincoszlop csontozatát is érte. Ezért a vádlott cselekménye semmiképp nem minősülhet halált okozó testi sértés büntettének és méltányolható ok hiányában az erős felindulásban elkövetett emberölés büntette sem állapítható meg. A bűncselekmény minősítését nem befolyásolja, hogy utóbb annak elkövetését a vádlott megbánta.

Az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényállásból tehát helyesen következtetett a vádlott bűnösségére, és bűncselekményét a törvénynek megfelelően minősítette.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülmények helyesbítésre szorultak. Az ítélet tábla mellőzte enyhítő körülményként értékelni, hogy a vádlott „gyakorlatilag büntetlen előéletű”. Az irányadó tényállás szerint a vádlott 1993-ban lopás büntette miatt volt elítélve. Ezért büntetőjogilag büntetlennek nem tekinthető. Az ítélet tábla a vádlott e korábbi büntetését súlyosító körülményként értékelte, az azóta eltelt 15 évre figyelemmel azonban csupán csekély súllyal vette figyelembe. További súlyosító körülményként értékelte azonban a vádlott terhére az élet elleni bűncselekmények elszaporodottságát. A tényállás kiegészítésével vált megalapozottá a sértett idős korának súlyosító körülménykénti értékelése.

Az így kiegészített és helyesbített bűnösségi körülményekre figyelemmel az ítélet tábla álláspontja az, hogy a törvényi minimumot egy évvel meghaladó főbüntetés tartama enyhe, az nem szolgálja kellően a büntetési célok elérését. Ezért az ítélet tábla a vádlott főbüntetését az eset összes körülményeire tekintettel (a vádlott ténybeli beismerő vallomása, az a körülmény, hogy egyszer szúrta meg a sértettet) 7 évre súlyosította. Ez áll arányban az ítéletben elbírált bűncselekmény tárgyi súlyával, és a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességgel.

Bf.II.176/2009/5.

Az ügyészi fellebbezés a mellékbüntetés súlyosítására is irányult. E vonatkozásban az ítélet tábla a fellebbezést alaptalannak tartotta. E körben azonban az elsőfokú ítélet indokolása helyesbítésre szorul: az irányadó bírói gyakorlat szerint a mellékbüntetés tartamát nem a főbüntetéshez igazodó tartamban, hanem a vádlott által elkövetett bűncselekmény jellegére, súlyára, a vádlott személyére tekintettel állapítja meg. Az elsőfokú bíróság által kiszabott 6 év közügyektől eltiltás szükséges és egyben elegendő tartamú mellékbüntetés.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor nem rendelte el a vádlott kényszergyógyítását. Ezt azzal indokolta, hogy álláspontja szerint a bűncselekmény elkövetése nincs

összefüggésben a vádlott alkoholista életmódjával. Ezzel szemben az elsőfokú eljárás során felvett bizonyítás, a tárgyaláson kihallgatott tanúk egyértelműen azt támasztották alá, hogy a vádlott alkoholista életmódot folytatott és emiatt voltak rendszeresek a veszekedések közte és nevelőapja között. Ilyen állapotban előfordult, hogy a vádlott agresszíven lépett fel. Most elbírált bűncselekményét is ittas állapotban követte el, amelyet épp ittassága miatt kialakult veszekedés előzött meg. Alkoholfüggőségét a tényállás kiegészítéséből megállapíthatóan az orvosszakértői vélemény is igazolja.

Töretlen a bírói gyakorlat, hogy az alkoholista életmóddal összefüggésben elkövetett bűncselekmények esetén nem mellőzhető a kényszergyógyítás elrendelése, ha ennek a törvényi feltételei fennállnak (BH 1989.98 és BH 1998.315.). Ennek elrendelését nem befolyásolja az a körülmény sem, hogy a vádlott huzamosabb ideje előzetes letartóztatásban van.

Ezért a másodfokú bíróság a Btk. 75. §-a alapján elrendelte a vádlott kényszergyógyítását.

A tényállás kiegészítésével vált megalapozottá az elsőfokú bíróság rendelkezése a bűnjelek tekintetében.

A kifejtettekből következik, hogy a másodfokú bíróság az ügyész fellebbezését részben alaposnak ítélte, ezért az elsőfokú ítéletet a Be. 372. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe a Btk. 99. § (1) és (2) bekezdése alapján számította be.

A vádlottat a Be. 381. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a Be. 338. § (1) bekezdésére is - kötelezte a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az ítélet ellen a Be. 386. § (1) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye.

S z e g e d , 2009. szeptember 3.

Gyurisné dr.Komlóssy Éva sk..Cserhádi Ágota sk..Katona Tibor sk.
a tanács elnöke a tanács tagja,előadó a tanács tagja

A Szegedi Ítéltábla Bf.II.176/2009/5. számú ítélete és a Békés Megyei Bíróság 12.B.320/2008/16. számú ítéletének a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

S z e g e d , 2009. szeptember 3.

Gyurisné dr.Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke